

[16]

Resum

El resum pas a pas

LECTURA GLOBAL I LECTURA DETALLADA DEL TEXT

L'objectiu de la primera lectura és reconèixer quin tipus de text es tracta —potser el títol ja dona pistes sobre aquesta dada—, quina forma té, quin to s'hi fa servir, de quin tema parla i l'objectiu que té. Per tant és una lectura ràpida i global amb la qual ens podem contestar preguntes com ara: és gaire llarg, el text? És espès? Quina finalitat té?

Ampliació de continguts

Molts experts opinen que el procés de llegir s'engega abans de començar a percebre pròpiament el text, quan el lector comença a fer-se expectatives sobre el que llegirà: tema, tipus de text, to, etc. Per exemple es pot preveure el tema i les idees a partir del títol o bé ens podem fixar en els subtítols, negretes, majúscules, etc.

Amb aquesta primera aproximació haurem de descobrir l'**estructura** textual, de quines parts consta i si el text és oral ens haurem de fixar en les pauses que sentim per detectar-ho.

Exemple

M. Philippe Dreyfus
20, avenue de la République
75011 Paris

Mme Delaire
Service Clientèle
L.A.F (Lignes Aériennes de France)

Paris, le 10 mai 2000

Madame,

Je m'adresse à vous afin de vous faire part de ma désastreuse expérience avec votre compagnie.

Le vol Paris-Strasbourg du 7 mai a quitté Orly avec 2 heures 10 de retard. De ce fait, je n'ai pas pu changer et reporter mes rendez-vous professionnels à Strasbourg. J'ai donc été obligé de passer la nuit dans cette ville alors que j'avais prévu de faire l'aller-retour dans la tournée.

Je vous rappelle que je suis un excellent client de L.A.F et j'ai été surpris de l'inefficacité de vos services ce jour là. J'ai perdu une journée entière de travail puisqu'il y avait seulement deux vols sur cette destination, l'un le matin et l'autre le soir.

Je vous demande bien vouloir me rembourser les frais occasionnés par ce retard.

Dans cette attente, je vous prie d'agréer, Madame, l'expression de mes sentiments respectueux.

P.S: Reçu du billet, factures et justificatifs.

Com podem veure en l'exemple, fins i tot si no sabem gaire francès, amb un lectura ràpida, fins i tot amb un cop d'ull a la pàgina, se'ns fa evident quin tipus de text és i la superestructura: l'encapçalament, la salutació, la presentació de qui signa, el motiu de la queixa i la conclusió. També podem endevinar la frase d'acomiadament protocolari i un postscriptum. Per tant no cal ser un expert en codis per saber quina composició hem d'esperar davant de determinats escrits.

Després d'aquest pas fem una lectura detallada, paràgraf per paràgraf. A cada paràgraf trobem informació nova i informació vella. Si no l'entendem és que no reconeixem la informació vella. Cal relacionar les idees per veure que la que es repeteix és la principal a la qual anem afegint nova informació. Com a estratègia aquesta idea podria esdevenir el títol del paràgraf, que també en seria el resum.

Ampliació de continguts

Amb la segona lectura més detallada ens podem trobar per primera vegada amb un terme nou que no hàgim sentit mai abans. En aquest cas fem servir la inferència, és a dir, l'habilitat de comprendre'n el significat a partir del significat de la resta. Els lectors experts aprofiten totes les pistes contextuals, la comprensió assolida i el coneixement general del món per donar al buit un significat coherent.

Aquesta lectura és més lenta que la primera i reflexiva ja que implica una comprensió exhaustiva i minuciosa del lèxic. Aquesta vegada detectarem els mots clau i ens fixarem en la sintaxi. Té una velocitat inferior a 250 paraules per minut i assoleix més del 80% de la informació del text. En el cas que estiguem escoltant el text, aquest segon cop servirà per completar la presa d'apunts i acabar de copsar les connexions que hi ha entre tota la informació de les notes.

Ampliació de continguts

Segons els autors d'*Ensenyar Llengua* (ed. Graó), tota l'experiència de lectura que hem anat acumulant durant la nostra vida està enregistrada en la memòria a llarg termini (MLT), en uns esquemes de coneixement que organitzen la informació de forma estructurada. Així podem preveure quina mena de textos se solen llegir en cada situació, quina aparença tenen, possibles estructures que poden tenir, el llenguatge que hi sortirà, etc. A més, aquest magatzem de la MLT també conté el domini del sistema de la nostra llengua (lèxic, gramàtica, etc.) i els coneixements que tenim sobre el tema del qual llegirem. Totes aquestes informacions prèvies permeten que abans de veure el text puguem formular-nos hipòtesis sobre el text. Aquesta anticipació i verificació és l'essència de la comprensió. És una dinàmica instantània, activa, que treballa durant tota la lectura.

En canvi la memòria a curt termini (MCT) ajuda a recordar per exemple en una frase llarga, plena de subordinades, el subjecte de l'inici de l'oració fins que arribem al verb

que li dóna sentit. Si ens falla la MCT hem de tornar a repescar el que hem perdut. És a dir que amb la MCT recordem només el que ens interessa al moment per continuar llegint i a la MLT hi guardem totes les informacions que ens interessin. Quan entenem una frase o una idea del text, la retenim a la MCT una estona fins que la relacionem amb altres idees de la MLT.

Resumir no és una operació mecànica: abans de res cal preparar-s'hi, entendre mínimament el que hem sentit o llegit i analitzar-ho.

IDEES PRINCIPALS I IDEES SECUNDÀRIES

Un text conté idees principals i idees secundàries que matisen les primeres. Si volem escurçar un text haurem de suprimir allò que no és del tot imprescindible, els detalls, i emfasitzar la **tesi més important** del text. D'idees principals n'hi pot haver més d'una: la dissertació general del text, però també d'altres que suportin aquesta tesi. D'altra banda, pel que fa a les idees secundàries, pot ser que valgui la pena tenir-ne en compte algunes, ja que poden ajudar a entendre el contingut de l'original.

Per localitzar les idees cabdals podem subratllar les frases que ens semblin més rellevants o encerclar els mots clau de cada paràgraf. Una altra manera és posar un títol al paràgraf i així condensarem el que se'ns vol dir amb una línia o bé estar atents als indicadors que ens podem trobar en el text com ara connectors que ens donin pistes tipus: en conseqüència, com a conclusió, com a idea principal, etc. Si prenem apunts d'una conferència no caldrà que apuntem tots els exemples, números, tants per cents, adjectius inútils, noms propis difícils de recordar, és a dir, la **informació marc, supèrflua i circumstancial**. Bastarà que ens fixem en el començament dels paràgrafs, que és la posició predilecta per esmentar les dades escollides com a bàsiques i que estiguem a l'aguait de les pauses del discurs per establir la divisió de paràgrafs.

Exemple

Fa temps vaig veure un anunci deliciós a la televisió: un gos era abandonat a la carretera i els seus ulls imploraven que no l'abandonessin. Era un petit poema tendre i trist, un pèl cru, potser. M'agraden els anuncis molt més que moltes pel·lícules dolentes o banals que, lluny de divertir o d'educar, només ens tornen estúpids.

Idea principal: M'agraden els anuncis molt més que moltes pel·lícules dolentes o banals que, lluny de divertir o d'educar, només ens tornen estúpids.

Idees secundàries: Fa temps vaig veure un anunci deliciós a la televisió: un gos era abandonat a la carretera i els seus ulls imploraven que no l'abandonessin. Era un petit poema tendre i trist, un pèl cru, potser.

No es pot col·locar al mateix nivell el que és accessori del que és substancial: cal jerarquitzar la informació.

CONSTRUCCIÓ DEL RESUM

Com totes les expressions escrites hem de **planificar** el resum i no pas plasmar fil per randa tot el que hem llegit o sentit. En aquest sentit és clau saber quina estructura tindrà, quants paràgrafs escriuré i quin tipus de text serà. I d'aquesta mateixa manera també tindrem en compte quan redactem cada fragment que hi hagi una frase introductòria, la idea central argumentada amb el suport si cal d'altres oracions i la frase que clou el paràgraf.

Un cop ja tenim clar quin és el missatge del text punt de partida hem de posar fil a l'agulla i passar a l'acció **reformulant** amb altres paraules el significat de l'original, i establint lligams de **cohesió** perquè el resultat sigui un text clar i coherent.

Reformular vol dir expressar-se amb el lèxic personal per demostrar que hem entès el text i l'hem interioritzat. Per això ens caldrà utilitzar un ampli ventall de sinònims i hiperònims.

Exemple

Fixeu-vos en els sintagmes sinònims de *Bearn*.

"Suposant que mai no arribares a venir a Bearn, et diré que es tracta d'una possessió de muntanya situada prop d'un llogarret d'unes quatre-centes ànimes que s'anomena, també, Bearn. S'ignora si la possessió prengué el nom del poble o si fou el poble que rebé el nom de la finca. Cada any, el dia de Sant Miquel, que és la festa patronal, el predicador al·ludeix que aquestes terres pertanyen als senyors de la Conquesta."

Llorenç Vilallonga. *Bearn*

Lligar les idees amb paràgrafs —que són les unitats que les desenvolupen—, amb els múltiples mecanismes de la llengua farà que el producte no sigui un simple mosaic de peces sinó un text nou i autònom.

Com que hi ha moltes maneres de reformular i estructurar i cadascú triarà el sistema de cohesió que li sembli millor, tindrem tants resums com persones resumeixin. Per tant, no hi ha un únic resum possible sinó que les possibilitats són múltiples.

Cada codi disposa de molts mecanismes per establir nexes en la informació: anàfores per no repetir el que s'ha dit mitjançant pronoms de tot tipus (personals, febles, possessius, relatius, pronoms que se sobreentenent perquè ja s'han esmentat que són anàfores el·líptiques), determinants; connectors (marcadors textuais, conjuncions); relacions lèxiques; el procés de definitud pel qual un sintagma passa d'indefinit a definit, etc.

Recurs bibliogràfic

A continuació es presenten algunes adreces electròniques relacionades amb alguns aspectes de la llengua.

Conjuncions

Si voleu una llista de conjuncions podeu entrar a la pàgina web de la UOC:

<http://www.uoc.edu/serveilinguistic/criteris/gramatica/conjuncions.html>

Si necessiteu alguna remarca lingüística sobre alguna conjunció també trobareu interessant aquesta pàgina:

<http://esadir.cat/sintaxi/conjuncions>

Connectors

Podeu trobar una llista de connectors per estructurar les idees d'un text o bé per estructurar un text a les pàgines web del Departament de Justícia de la Generalitat:

http://www.gencat.net/justicia/temes/entitats_juridiques/linguistic/formar/llengjur/teoria/tema222.html

http://www.gencat.net/justicia/temes/entitats_juridiques/linguistic/formar/llengjur/teoria/tema2.html

En l'estadi final cal revisar les característiques del resum eficaç abans esmentades i utilitzar la llengua estàndard per excel·lir amb eficàcia en la nostra tasca.

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 16 d'Argumenta ha estat elaborada per Anna Estapé Mirabent. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 16. Vull fer un resum adequat. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

